[2020] 5 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ.

ਪ੍ਰਵਾਕਰ ਮਲਿਕ ਅਤੇ ਹੋਰ.

ਬਨਾਮ

ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2011 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 3240)

17 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2020

[ਮੋਹਨ ਐਮ. ਸ਼ਾਂਤਨਾਗੌਦਰ

ਅਤੇ ਆਰ. ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈਡੀ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਸੰਵਿਧਾਨ (85ਵਾਂ) ਸੋਧ ਅਧਿਨਿਯਮ, 2001-ਆਰਟੀਕਲ 16 (4ਏ)-ਉੜੀਸਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ-II (ਓਏਐੱਸ-II) ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ-ਉਹ ਐੱਸਸੀ/ਐੱਸਟੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਗਲੀ ਉੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਓਏਐੱਸ-I (ਜੇਬੀ) ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਐੱਸਸੀ/ਐੱਸਟੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਬੈਚਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ 1995 ਅਤੇ 2000 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਰਾਖਵੀਂਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਓਏਐੱਸ-I (ਜੇਬੀ) ਦੇ ਅਹੁਦੇ' ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। - ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਓਏਐੱਸ-II ਦੇ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਮਿਲਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਓ. ਏ. ਐੱਸ.-I ਦੇ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਐੱਸ. ਸੀ./ਐੱਸ. ਟੀ. ਰੋਸਟਰ ਪੁਆਇੰਟ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਅੰਤਰ-ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 16.05.2001 ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ-ਆਰਟੀਕਲ. 16 (4 ਏ) ਨੂੰ 85 ਵੀਂ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। - ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਨੇ ਮਿਤੀ ਦਾ ਮਤਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। 20.03.2002 ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦਾ ਲਾਭ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ। ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ' ਤੇ ਸੇਵਕ-ਗਰੇਡੇਸ਼ਨ ਸੂਚੀ ਮਿਤੀ. 03.03.2008 ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਮਿਤੀ 16.05.2001 ਦੀ ਸੂਚੀ ਦੇ ਉਲਟ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਓਏ-ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ-ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਨਜ਼ੂਰ-ਆਯੋਜਿਤਃ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਓਏਐੱਸ -I (ਜੇ.ਬੀ) ਦੀ ਗਰੇਡੇਸ਼ਨ ਸੂਚੀ ਮਿਤੀ 16.05.2001 ਵਿੱਚ, "ਕੈਚ ਅਪ ਰੂਲ" ਦਾ ਲਾਭ ਵਧਾ ਕੇ, ਜੋ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। (II) – ਐਮ. ਨਾਗਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 85ਵੀਂ ਸੋਧ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। – ਉਕਤ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਰਟੀਕਲ 16 (4 ਏ) ਵਿੱਚ ਸੋਧ, ਜਿਸ ਨੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਲਾਭ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ, ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ [2020] ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਕਲਾਸ-1 ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ 223 ਲਾਭ-ਸਰਕਾਰੀ ਮਤਾ ਮਿਤੀ 20.03.2002 ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦਾ, ਅਹੁਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। – ਓ.ਏ.ਐੱਸ-I. (ਜੇ.ਬੀ) ਦੀ ਮਿਤੀ 16.05.2001 ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ/ਗਰੇਡੇਸ਼ਨ ਸੂਚੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਮਿਤੀ 03.03.2008 ਦੀ ਗਰੇਡੇਸ਼ਨ ਲਿਸਟ ਨੂੰ ਸੂਚੀ ਮਿਤੀ 16.05.2001 ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਰਕਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ-ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

ਆਯੋਜਿਤ 1.1 ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨੂੰ ਓ.ਏ.ਐੱਸ-I. (ਜੇ.ਬੀ) ਦੀ ਗਰੇਡੇਸ਼ਨ ਲਿਸਟ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 16.05.2001 ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ "ਕੈਚ ਅਪ ਰੂਲ" ਦਾ ਲਾਭ ਵਧਾ ਕੇ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। (II). ਸੰਵਿਧਾਨ (ਪੱਚੀਵੀਂ) ਸੋਧ ਅਧਿਨਿਯਮ, 2001 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 (4ਏ) ਵਿੱਚ ਸੋਧ, ਜਿਸ ਨੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਲਾਭ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ, ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਨੇ ਕਲਾਸ-1 ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਲਾਭ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ. ਕੋਈ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਮਤਾ ਮਿਤੀ 20.03.2002 ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਅਹੁਦਿਆਂ' ਤੇ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ. ਮਿਤੀ 20.03.2002 ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਤੇ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਅਨੁਛੇਦ 16 (4ਏ) ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸਮਰੱਥ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਤੇ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਓ.ਏ.ਐੱਸ-I. (ਜੇ.ਬੀ) ਦੀ ਮਿਤੀ 16.05.2001 ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ/ਗਰੇਡੇਸ਼ਨ ਲਿਸਟ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਗਰੇਡੇਸ਼ਨ ਲਿਸਟ ਮਿਤੀ 03.03.2008

ਮਿਤੀ 16.05.2001 ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਅਹੁਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ. ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਜ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਰਟੀਕਲ 16 (4 ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ 20.03.2002 ਦਾ ਮਤਾ ਸਿਰਫ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 12,13] [231-ਡੀ-ਐਚ; 232-ਏ-ਐੱਫ]

ਐਮ. ਨਾਗਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਹੋਰ। (2006) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 212: [2006] 7 ਵਾਧੂ. ਐਸਸੀਆਰ 336; ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ। (II) ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। (1999) 7 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 209: [1999] 2 ਵਾਧੂ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 521 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਬਨਾਮ ਲਕਸ਼ਮੀ ਨਰਾਇਣ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ। (2018) 10 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 396: [2018] 10 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 663-ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ.

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ. ਬਨਾਮ ਵੀਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ। (1995) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 684; [1995] 4 ਵਾਧੂ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 158; ਸੂਰਜ ਭਾਨ ਮੀਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। (2011) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 467: [2010] 14 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 532; ਬੀ. ਕੇ. ਪਵਿੱਤਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼
ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਹੋਰ। (2017) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 620: [2017] 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 631-'ਤੇ ਨਿਰਭਰ.

ਇੰਦਰਾ ਸਾਹਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਹੋਰ। (1992) ਸਪ. 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 217: [1992] 2 ਵਾਧੂ. ਐੱਸਸੀਆਰ 454; ਜਗਦੀਸ਼ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। (1997) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 538-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2006] 7 ਵਾਧੂ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 336	ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 3
[1995] 4 ਵਾਧੂ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 158	ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ	ਪੈਰਾ 4
(1997) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 538	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 4
[1999] 2 ਵਾਧੂ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 521	ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 4
[2010] 14 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 532	ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ	ਪੈਰਾ 11
[2017] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 631	ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ	ਪੈਰਾ 11
[2018] 10 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 663	ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ	ਪੈਰਾ 11
[1992] 2 ਵਾਧੂ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 454	ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 11

ਪ੍ਰਵਾਕਰ ਮਲਿਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2011 ਦੇ 3240.

ਕਟਕ ਵਿਖੇ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 24.12.2010 ਤੋਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰ. 2008 ਦਾ 6781.

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2011 ਦਾ 4421

ਏ. ਸੁੱਬਾ ਰਾਓ, ਕੇ. ਐਲ. ਡੀ. ਐਸ. ਵਿਨੇਬਰ, ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਐਡ. ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਸ਼ਿਬਾਸ਼ੀਸ਼ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਐੱਸ. ਦੇਬਬ੍ਰਤ ਰੈੱਡੀ, ਚੰਦਨ ਕੁਮਾਰ ਮੰਡਲ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜਦੀਪਾ ਬੇਹੁਰਾ, ਫਿਲੋਮੋਨ ਕੇ., ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਨਾਨਸਿਕਾ ਸਾਹੂ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਨੇਹਾ ਵੀ., ਆਸ਼ਰੇ ਬੇਹੁਰਾ, ਏ. ਵੇਨਾਇਆਗਮ ਬਾਲਨ, ਸਿਬੋ ਸ਼ੰਕਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਨਿਰੰਜਨ ਸਾਹੂ, ਵਕੀਲ।
ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ
ਆਰ. ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈਡੀ, ਜੇ.

2011 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 3240

1. ਇਹ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਕਟਕ ਵਿਖੇ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 24.12.2010 ਨੂੰ ਡਬਲਯੂਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ. 6781 2008 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ .4 ਤੋਂ 8 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ, 2008 ਦੇ ਓ ਏ ਨੰ.904 (ਸੀ) ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿਤੀ 17.04.2008 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉੜੀਸਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 20.03.2002 ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਤੇ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ 03.03.2008 ਦੀ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਗਰੇਡੇਸ਼ਨ ਲਿਸਟ, ਕਲਾਸ-I (ਜੂਨੀਅਰ ਬ੍ਰਾਂਚ) ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
2. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪਰਸੋਨਲ, ਲੋਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਬਾਰੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਮਿਤੀ 21.01.2002 ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉੜੀਸਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਿਤੀ 20.03.2002 ਦਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ (ਐੱਸ. ਸੀ./ਐੱਸ. ਟੀ.) ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨੂੰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ' ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਆਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮਤੇ ਨੰ. 39374 ਮਿਤੀ 02.11.2000 ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ "ਕੈਚ ਅੱਪ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ" ਹੁਣ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐੱਸਸੀ/ਐੱਸਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਗੇ।

ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ. ਉਕਤ ਜੀ. ਓ. ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਨਰਲ/ਓ. ਬੀ. ਸੀ. ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਰੱਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਸ. ਸੀ./ਐਸ. ਟੀ. ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਜੂਨੀਅਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

3. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਜੀਓ ਅਤੇ ਗਰੇਡੇਸ਼ਨ ਲਿਸਟ ਮਿਤੀ 03.03.2008 ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ' ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ, ਉਹ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਤਰੱਕੀ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਐੱਮ. ਨਾਗਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਹੋਰ।[1]

4. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਉੜੀਸਾ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉੜੀਸਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ-II (ਓਏਐੱਸ-II) ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ 1983,1984 ਅਤੇ 1987 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਬੈਚਾਂ ਲਈ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੈਂਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ, ਐਸ. ਸੀ./ਐਸ. ਟੀ. ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵੀਂਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਐਸ. ਸੀ./ਐਸ. ਟੀ. ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸਨ। ਜਵਾਬਦੇਹ-ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਉੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਰਥਾਤ, ਉੜੀਸਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ-I (ਓ.ਏ.ਐੱਸ-I) (ਜੇ.ਬੀ) ਸਰਕਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 26.08.2000 ਦੁਆਰਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਐਸ. ਸੀ. ਅਤੇ ਐਸ. ਟੀ. ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੁੱਝ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲ 1995 ਅਤੇ 2000 ਦੌਰਾਨ ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਲਈ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1975 ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਰਾਖਵੀਂਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਓ. ਏ. ਐਸ.-I (ਜੇ. ਬੀ.) ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਾਖਵੀਂਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਤੇ ਅਣ-ਰਾਖਵੀਂਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਨੂੰ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਕਈ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸਨ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਸੰਘ

[1] (2006) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 212

ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਓ. ਏ. ਐਸ. ਆਈ. ਆਈ. ਦੇ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਨਾਮ ਵੀਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ।[2.] ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਮਿਲਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, 16.05.2001 ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਓ.ਏ.ਐੱਸ-I ਦੇ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਅਤੇ ਐਸ ਸੀ/ਐਸ ਟੀ ਰੋਸਟਰ ਪੁਆਇੰਟ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਅੰਤਰ-ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 (4ਏ) ਨੂੰ 85ਵੀਂ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਰਾਜ ਨੂੰ ਐਸ. ਸੀ./ਐਸ. ਟੀ. ਰਾਖਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ (85ਵੀਂ) ਸੋਧ ਅਧਿਨਿਯਮ, 2001 ਦੁਆਰਾ, ਆਰਟੀਕਲ 16 (4ਏ) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ" ਸ਼ਬਦ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਐੱਮ. ਨਾਗਰਾਜ 1 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ (85ਵੀਂ) ਸੋਧ ਅਧਿਨਿਯਮ, 2001 ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ, ਜੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 335 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਰਗ ਦੇ ਪਛੜੇਪਣ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਰਗ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਗਿਣਤੀ ਯੋਗ ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਰਾਜ ਕੋਲ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨ ਹਨ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਲ 50% ਦੀ ਛੱਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕ੍ਰੀਮੀ ਲੇਅਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੂੰ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਵੀਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ [2] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਖਵੇਂ ਤਰੱਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਉਕਤ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਰਾਖਵੀਂਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ' ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ। ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ. [3] ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਖਵੀਂ ਤਰੱਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਤਰੱਕੀ ਵਾਲੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਫੀਡਰ ਕਾਡਰ ਅਨੁਸਾਰ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। (II) ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ. [4] ਨੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਲਾਲ [3] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ[2]

[2] ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1996 ਐਸ. ਸੀ. 448 = (1995) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 684

[3] (1997) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 538

[4](1999) 7 ਐਸ ਸੀ.ਸੀ 209

5. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ [2] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ 'ਕੈਚ ਅੱਪ ਰੂਲ "ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ (2) [4] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਓ. ਏ. ਐਸ.-1 (ਜੇ. ਬੀ. ਕਾਡਰ) ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ 16.05.2001 ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ, ਐੱਸਸੀ/ਐੱਸਟੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰੋਸਟਰ ਪੁਆਇੰਟ ਤਰੱਕੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਖਵੀਂਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਓਏਐੱਸ-। (ਜੇਬੀ) ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਫੀਡਰ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਲਿਖਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 (4ਏ) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀ 85ਵੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਨੇ ਮਿਤੀ 20.03.2002 ਨੂੰ ਮਤਾ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ ਕਿ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ' ਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਤੇ ਮਿਤੀ 20.03.2002 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਿਤੀ 16.05.2001 ਦੀ ਸੂਚੀ ਦੇ ਉਲਟ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਮਿਤੀ 03.03.2008 ਦੀ ਗਰੇਡੇਸ਼ਨ ਲਿਸਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

6. ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਮੂਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਉੜੀਸਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਤੇ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਗਰੇਡੇਸ਼ਨ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ' ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ, 20.03.2002 ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਤੇ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਆਰਟੀਕਲ 16 (4 ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਦੀ ਸਮਰੱਥ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਤੇ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਮਤੇ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਗਰੇਡੇਸ਼ਨ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

7. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਏ. ਸੁੱਬਾ ਰਾਓ, ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

8. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁੱਬਾ ਰਾਓ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 85ਵੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 (4ਏ) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਲਈ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਵਧਾ ਸਕੇ। ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਿਤੀ 20.03.2002 ਦੇ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੜੀਸਾ ਅਧਿਨਿਯਮ 1975 ਦਾ 38, ਅਰਥਾਤ ਉੜੀਸਾ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਵੈਕੈਂਸੀਜ਼ ਇਨ ਪੋਸਟ ਐਂਡ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਲਈ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1975 ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਤ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਤਰੱਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਸ. ਸੀ./ਐਸ. ਟੀ. ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

9. ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ 85ਵੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਆਰਟੀਕਲ 16 (4ਏ) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਰਾਖਵੀਂਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

10. ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ।

11. ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨੂੰ ਓ.ਏ.ਐੱਸ-I (ਜੇ.ਬੀ) ਦੀ ਗਰੇਡੇਸ਼ਨ ਲਿਸਟ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 16.05.2001 ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ 2 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੇ ਗਏ "ਕੈਚ ਅਪ ਰੂਲ" ਦਾ ਲਾਭ ਵਧਾ ਕੇ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। (II) [4]. ਸੰਵਿਧਾਨ (ਪੱਚੀਵੀਂ) ਸੋਧ ਅਧਿਨਿਯਮ, 2001 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਰਟੀਕਲ 16 (4ਏ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ

16. ਜਨਤਕ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੌਕੇ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ।(1)... ....
(2). ....
(3). ....
(4)... ....
(4ਏ) ਇਸ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਰਾਜ ਨੂੰ ਉੱਨਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਵਰਗ ਜਾਂ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੇ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕੇਗੀ।

ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜੋ ਰਾਜ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੀਂ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਰਾਜ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਐਸ. ਸੀ. ਅਤੇ ਐਸ. ਟੀ. ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਮ. ਨਾਗਰਾਜ [1] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਐੱਸਸੀ/ਐੱਸਟੀ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 335 ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਵਰਗ ਦੇ ਪਛੜੇਪਣ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਰਗ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕਵਾਇਦ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੂਰਜ ਭਾਨ ਮੀਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ। ਬਨਾਮ. ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ.[5] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐੱਸਸੀ/ਐੱਸਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬੀ. ਕੇ. ਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ। ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ. [6] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 16 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ 'ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੀ ਘਾਟ', 'ਪਛੜੇਪਣ' ਅਤੇ 'ਸਮੁੱਚੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ' ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।(4A). ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਰਾਖਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਨੁਪਾਤਕ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦਾ ਲਾਭ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਹੋਰ ਜੂਨੀਅਰ ਹਨ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਵਾਇਦ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ "ਕੈਚ ਅੱਪ ਰੂਲ" ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ। ਬਨਾਮ ਲਕਸ਼ਮੀ ਨਰਾਇਣ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ.[7] ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ

[5] (2011) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 467

[6] (2017) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 620

[7] (2018) 10 ਐਸ.

ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਐੱਮ. ਨਾਗਰਾਜ [1] ਦੀ ਧਾਰਾ ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐੱਮ. ਨਾਗਰਾਜ [1] ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਪਛੜੇਪਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਗਿਣਤੀ ਯੋਗ ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨੇ ਹਨ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੰਦਰਾ ਸਾਹਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ [9]-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ. [8] ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 16 (4ਏ) ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਜਾਂ ਉੱਤੇ ਛੱਡ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਢੁਕਵੀਂ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ।

ਅੱਗੇ ਬੀ. ਕੇ. ਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ। ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ. [9] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਰਨਾਟਕ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ (ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਹੁਦਿਆਂ ਲਈ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 2002 ਨੇ ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਬਾਰੇ ਅਧਿਐਨ ਕਰਕੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

12. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਪੱਚੀਵੀਂ) ਸੋਧ ਅਧਿਨਿਯਮ, 2001 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 (4ਏ) ਵਿੱਚ ਸੋਧ, ਜਿਸ ਨੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਲਾਭ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ, ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਨੇ ਕਲਾਸ-1 ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਲਾਭ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ. ਕੋਈ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਮਤਾ ਮਿਤੀ 20.03.2002 ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਅਹੁਦਿਆਂ' ਤੇ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਰਾਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰੁਖ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਖਵੀਂਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦਾ ਲਾਭ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਿਤੀ 20.03.2002 ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਤੇ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਆਰਟੀਕਲ 16 (4 ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਦੀ ਸਮਰੱਥ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਇਸ ਮਤੇ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੀਨੀਅਰਤਾ/ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਸੂਚੀ ਮਿਤੀ

[8] 1992 ਪੂਰਕ (3) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 217

[9] 2019 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ. ਸੀ. 694

ਓ.ਏ.ਐੱਸ-I (ਜੇ.ਬੀ) ਦਾ 16.05.2001 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਮਿਤੀ 03.03.2008 ਦੀ ਗਰੇਡੇਸ਼ਨ ਲਿਸਟ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਅਹੁਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਮਿਤੀ 16.05.2001 ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਜ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਰਟੀਕਲ 16 (4 ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ 20.03.2002 ਦਾ ਮਤਾ ਸਿਰਫ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ।

13. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ-ਸ਼੍ਰੀ ਏ. ਸੁੱਬਾ ਰਾਓ-ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਓਡੀਸ਼ਾ ਅਧਿਨਿਯਮ 38 1975 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਓ.ਏ.ਐੱਸ-I ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਮੰਨਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਨਿਯਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਾਲ 1975 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਰਾਖਵੀਂਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਤ ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਪੱਚੀਵੀਂ) ਸੋਧ ਅਧਿਨਿਯਮ 2001, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਆਰਟੀਕਲ 16 (4 ਏ) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੋਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦਾ ਲਾਭ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 (4 ਏ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਢੁਕਵੀਂ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਰਕਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ 7 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਏਗਾ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਲਈ, ਐਮ. ਨਾਗਰਾਜ [1] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਹੁਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੀਂ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

14. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ .4421 ਦੇ 2011 15. ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਨੇ ਵੀ ਉਹੀ ਰਾਹਤ ਮੰਗੀ ਹੈ ਜੋ 2011 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 3240 ਵਿੱਚ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ। 2011 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 3240 ਦੇ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਰੱਦ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler